

Debattartikel med ca 5000 tecken inklusive blanksteg:

Vägverket, Ölandsbron och miljön

Det är med stor förvåning vi läser att Vägverket ska genomföra ännu ett omfattande reparationsarbete på Ölandsbron. Ett projekt som kostar sisådär 100 miljoner kronor och som ska pågå i flera år. Även denna gång saknar vi en helhetslösning där även miljöskador som Ölandsbron förorsakat repareras. En så enkel åtgärd som ett bullerdämpande skydd för oss närboende lyser fortfarande med sin frånvaro i Vägverkets planer.

Det får oss osökt att tänka på Vägverkets nationella miljöpolicy, som ironiskt nog på verkets hemsida illustreras med en bild på just Ölandsbron:

"Vägverket ska leda en utveckling där vägtransportsystemets negativa miljöpåverkan minskar... I första hand ska vi inrikta oss på de områden där vägtransportsystemet påverkar mest - växthusgaser, luftkvalitet, buller, vatten samt natur och kultur. ... Vi på Vägverket ska vara föregångare i miljöarbetet... Vi ska driva ett aktivt miljöarbete som leder till ständiga förbättringar av miljötilståndet och vi ska förebygga negativ miljöpåverkan."

(Våra markeringar.)

Vid brofästet på Öland är vi ett knappt hundratal personer som störs av buller från den intensiva trafiken. Området har med Ölandsbrons tillkomst förvandlats från en avsides idyll till ett tidvis trafikbullrande inferno. I decennier har vi påpekat de höga bullernivåerna för Vägverket och önskat en enkel miljöförbättrande åtgärd. Det enda vi har lyckats komma överens med Vägverket om är att bullernivåerna väsentligt överstiger gällande riktvärden. Det är således inget vi tvistar om!

Under åren har vi sett det ena renoveringsprojektet efter det andra passera revy. Vi och alla andra skattebetalare kan lätt konstatera att den sammanlagda kostnaden för dessa projekt vida överstiger vad Ölandsbron ursprungligen kostade att bygga. Det även om byggkostnaden omräknas till dagens penningvärde. Sammanlagt har varje meter bro hittills renoverats för 165 000 kronor (!) för att åtgärda diverse uppkomna skador. Kostnaden för ett bullerdämpande skydd skulle inte ens vara försumbart i sammanhanget.

Att reparera den miljöskada som Ölandsbron har förorsakat har Vägverket inte gett någon prioritet alls och det vare sig i tidigare projekt eller i det som planeras nu. Inte en enda krona har nämligen spenderats för det ändamålet. Jo förresten, om man tar hänsyn till Vägverkets kostnad för att slippa genomföra miljöförbättrande åtgärder har pengar spenderats på miljön och det är en kostnad som inte är att förakta i sammanhanget. Vägverket överklagade nämligen ett föreläggande från Mörbylånga kommun ända till rikets högsta miljörättsliga instans Miljööverdomstolen och där fick Vägverket rätt på en enda punkt. Det är bara i sagans värld David helt lyckas vinna över Goliat...

Enligt domen har Vägverket ingen juridisk skyldighet att vidta någon omedelbar trafikbullerdämpande åtgärd utan verket ska istället lösa problemet ”på längre sikt” i enlighet med ett åtgärdsprogram. Därmed inte sagt att Vägverket inte får lösa problemet nu i samband med andra omfattande åtgärder på bron och därmed ta del av de samordningsvinster som uppstår.

Inte ens det faktum att Mörbylånga kommun samtidigt erbjuder sig att delvis hjälpa till att lösa miljöproblemet genom att bygga bullervallar vid brofästet kan få Vägverket att lyfta tummen ur det inkörda spåret. Undrar egentligen vad Vägverket menar med att de ska vara ”föregångare” och ”driva ett aktivt miljöarbete”?

Begreppet ”på längre sikt” i Miljööverdomstolens dom ska dessutom ses från 1997 då dagens regelverk infördes. I Vägverkets värld uppfattas tydligen 12 år inte på längre sikt. Innan domen ansåg sig Vägverket för övrigt över huvud taget inte behöva åtgärda bullerproblemet, så för oss var den ett stort steg i rätt riktning.

Ingenstans kan vi läsa att Ölandsbron skulle vara ett undantag från de fina orden i Vägverkets miljöpolicy utan vi måste tyvärr konstatera att verket använder floskler. Sanningen, som vi bittert har fått erfara, är istället att Vägverket inte vidtar en enda miljöförbättrande åtgärd mer än vad de tvingas till enligt den mest restriktiva tolkningen av gällande bestämmelser. Att arbeta med miljöfrågor vid Vägverket är således ett synnerligen enkelt jobb där ordet nej sitter i ryggmärgen.

Under de decennier som vi närboende har följt alla arbeten på Ölandsbron har Vägverket pratat miljöförbättrande åtgärder en enda gång. Det var i höstas då det var tal om att byta belysning på bron. Huvudsyftet var naturligtvis inte miljön utan istället att underlätta sedvanligt reparationsarbete eftersom belysningsstolparna försvårar åtgärderna. Projektet uppmärksammades rejält eftersom utprovningen av nya armaturer monterade på broräcket bländade trafikanterna. Den bullerdämpande åtgärden vid brofästet lyser istället som sagt med sin frånvaro och utgör därför ingen bländande miljöinsats precis.

Visst kan man tycka att Vägverkets så kallade miljöarbete är orimligt dåligt men det konstigaste av allt är att verket tillåts hålla en så låg miljömässig ambitionsnivå.

Eva Gustafson
ordförande i Möllstorpsläges stugförening

Gunnar Österdahl
representant för miljökampen Ölandsbron.com